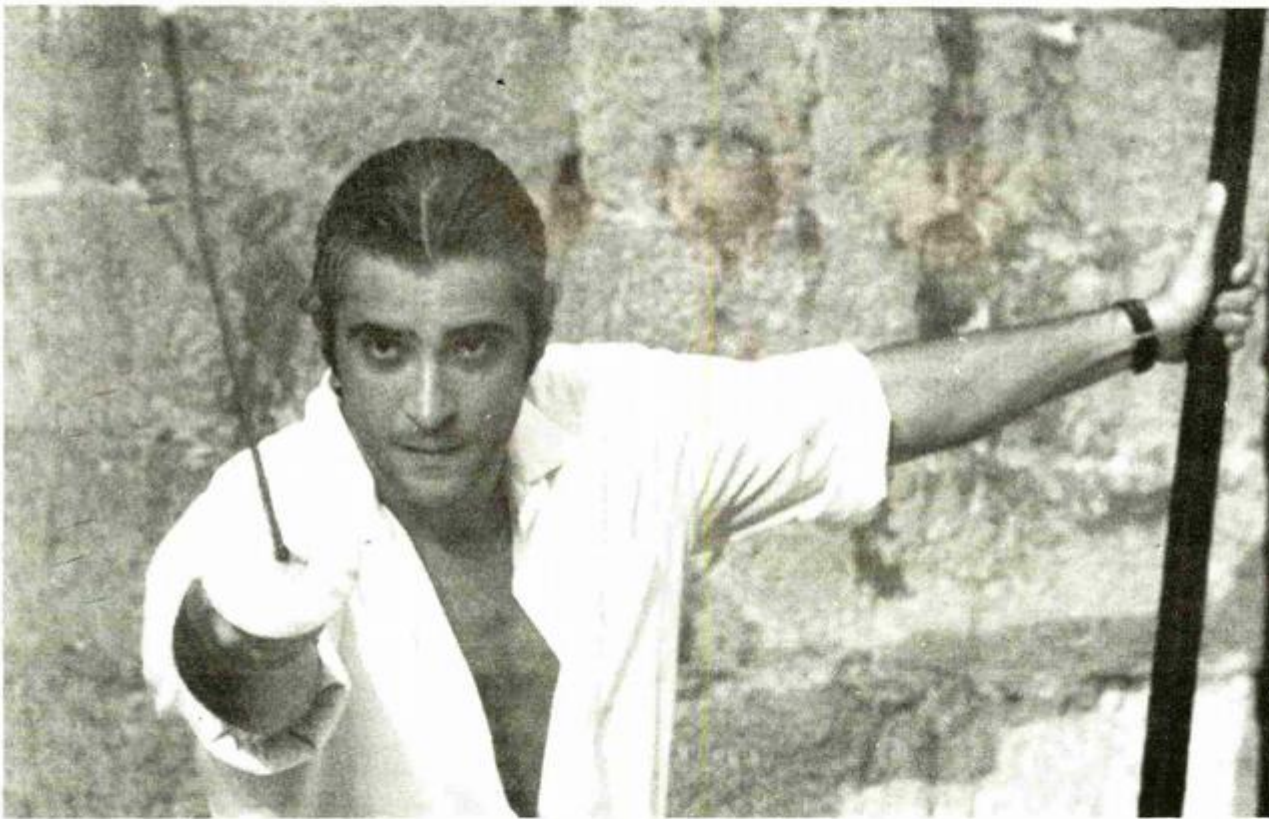

ZBOG HAMLETA DOBIVALI SU PLIKOVE I PADALI U NESVIJEST

Danski kraljevići koji su osvojili Lovrjenac

Redatelj Toby Robertson mlađića rastrganog unutaršnjim dvojabama i nesigurnostima zamislio je kao homoseksualca što je korespondiralo s Jacobijevim seksualnim opredjeljenjem

Ulogu s nepunu 21 godinu prihvaća na inzistiranje profesora Joška Juvančića koji će se pak uhvatiti redateljske palice. **Nastup na dubrovačkom festivalu bit će prekretnica u karijeri zgodnog Šibenčanina.** Predstava će se igrati sljedećih sedam godina

OVOG LJETA NA FESTIVALSKIM daskama u ulozi nesretnog danskog kraljevića po prvi puta u 70-godišnjoj povijesti Igara naći će se Dubrovčanin, ujedno 16. po redu Hamlet – Frano Mašković. Njemu su prethodovali glumci zavidne domaće i inozemne karijere, mahom oscarovci i doajeni nacionalnih kazališnih kuća. Njihove

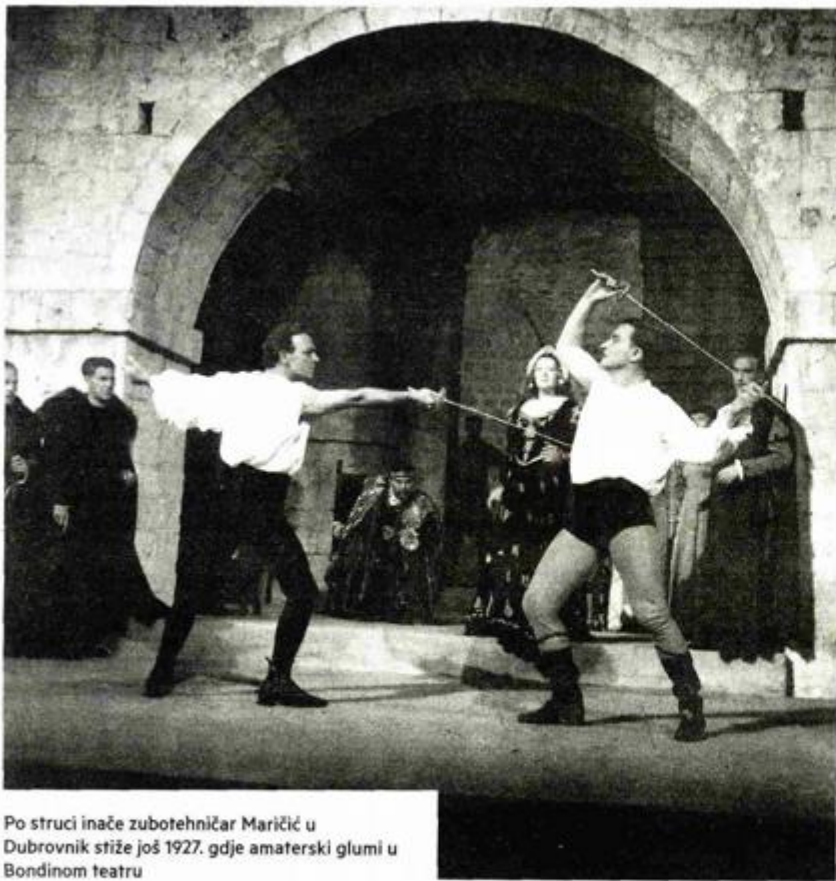
Piše Iva Dedo
Foto Arhiva DLJI

cipele neće biti lako popuniti pa smo se ususret najiščekivanijoj ovogodišnjoj dramskoj premijeri prisjetili najzapaženijih izvedbi.

Shakespearijanska faca u 'špageti-vesternu'

Ponajviše zaslužan za zaživljavanje kapitalnog Shakespeareova djela na

pozornici Lovrjenca redatelj je Marko Fotez, jedan od spiritus movensa onoga što danas poznajemo pod imenom Dubrovačke ljetne igre. Upravo će on te davne 1952. u Sišćaninu Veljku Maričiću pronaći prvog festivalskog Hamleta koji će se u njegovoj režiji na dramskom repertoaru zadržati punih 20 godina uz manje ili više izmjene u

Po struci inače zubotehničar Maričić u Dubrovnik stiže još 1927. gdje amaterski glumi u Bondinom teatru

glumačkom postavu. Tada član ansambla Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu 45-godišnji Maričić objeručke je prihvatio Fotezovu ponudu pridoni-jevši međunarodnom priznanju manifestacije. Po struci inače zubotehničar Maričić u Dubrovnik stiže još 1927. gdje amaterski glumi u Bondinom teatru. Životu na daskama posvećuje se u potpunosti četiri godine kasnije te uskoro biva profesionalno angažiran u Sarajevu i Osijeku. Godine 1952. iz matičnog HNK u Zagrebu odlazi u Rijeku gdje će se zadržati do umirovljenja. Mada će ga publika uglavnom pamti po njegovom utjelovljenju shakespeareovih likova zaigrao je i na filmskom platnu, među ostalim, u ulozi negativca u 'špageti-vesternu' o indijanskom poglavici Winnetou snimljenom u Starigradu Paklenici.

Boem s hollywoodskim stažem

Rade Šerbedžija, reći će brojni suvremenici, najbolji je Hamlet kojeg je Lovrjenac vidio. Naslovnu ulogu 1974. dodijelit će mu Dino Radojević jedan od najistaknutijih predstavnika postgavelijanskog naraštaja redatelja koji je obilježio hrvatsko kazališnu scenu druge polovice 20. stoljeća. Suradnica na predstavi Šerbedžiji kao koreografkinja bila je supruga Ivanka. Tih ljeta, prisjetit će se za jedan *lifestyle* magazin, često bi završavao u bolnici zbog alergija i plikova od kojih nije mogao disati. Ispostavit će se kako su posrijedi

Tih ljeta, Šerbedžija bi često završavao u bolnici zbog alergija i plikova od kojih nije mogao disati

Prilikom jedne od izvedbi glumac se srušio na pozornici i to u sceni kada se duh kralja prvi put ukazuje sinu. Daniel je, kažu, vidio lik vlastita pokojna oca

Jacobi još kao 'zelen' glumac utjelovio je čitavu plejadu Shakespeareovih likova

psihosomatski simptomi uzrokovani nervozom. Na njegovim plećima, objasnio je, ležala je prevelika odgovornost. Imao je tad, naime, tek 28-godina, a već ga je kao 'dičnog predstavnika svoje vrste' zapala životna uloga. Izvanrednih glumačkih sposobnosti i oku ugodan, njegove predstave rasprodane su od prvog dana. U međuvremenu koketira s filmskom umjetnošću. Snimivši osamdesetak naslova, u hollywoodske vode, međutim, zaplivat će tek 1988. 'Haninim ratom'. Glavnu ulogu zaigrat će u za Oscar nominiranom 'Prije kiše'. Uslijedit će blockbusteri 'Moćni Joe Young', 'Očim širom zatvorene', 'Nemoguća misija II', 'Svemirski kauboji', 'Zdrpi i briši', 'Batman: Početak', 'Harry Potter i Darovi smrti', 'X-man: Prva generacija', FOX-ova dramska tv-serija '24 sata', PBS-ova uspješnica 'Downton Abby' i dr.

Gay Hamlet koji pomiče granice

Godine 1977. Šerbedžija će lovrjenačku pozornicu podijeliti s velikanom britanskog glumišta sir Derekom Jacobijem. Karakterističan po svojoj snažnoj scenskoj prisutnosti koja plijeni pažnju gledatelja Jacobi još kao 'zelen' glumac utjelovio je čitavu plejadu Shakespeareovih likova. Međunarodna popularnost odvest će ga na turneju u sklopu koje s londonskim Prospect Theatre Company posjećuje i Dubrovnik. Redatelj Toby Robertson

mladića rastrganog unutarnjim dvoj- bama i nesigurnostima zamislio je kao homoseksualca što je korespon- diralo s Jacobijevim seksualnim opre- djeljenjem. Činjenicu kako je gay nije se trudio skrivati. Početkom 90-ih bit će odlikovan ordenom viteza za svoj doprinos kazališnoj umjetnosti, a zani- mljivo je kako je uz onog britanskog nositelj i danskog odlikovanja. Nakon gostovanja na Lovrjencu uloge u Sha- kespeareovim komadima nastavljaju se množiti. U BBC-ovoj produkciji zaig- rao je ponovno Hamleta, a od 1982. do 1985. pridružuje se dramskoj skupini Royal Shakespeare Company gdje će ulogom Benedickta u 'Mnogo vike ni za što' osvojiti svoj prvog Tonyja. Kari- jeru nastavlja graditi na West Endu, britanskoj inačici Broadwaya. Nagradu Emmy zaslužiti će briljantnom izved- bom Varalice u filmu 'Deseti čovjek' nasuprot Anthonyju Hopkinsu.

Trostruki oscarovac plave krvi

Desetljeće nakon Jacobija londonsko nacionalno kazalište na Dubrovačke ljetne igre dovest će mladog, tad još relativno nepoznatog, budućeg tro- strukog oskarovca - Daniela Day- Lewisa. Njegov prvenstveno izgled i lakoća glume publiku je oborila s nogu. Pomalo buntovan što će mediji pripisati ranom gubitku oca, te 1989. godine na Lovrjencu Day-Lewisu glu- mačka partnerica bila je veličanstvena *dame* Judi Dench. Premijeru su popra- tilili britanski novinari doletjevši char- ter letom, rekao je za DuList Petar Mišo Mihočević. Podizanje statue duha Hamletova oca helikopterom zavr- šilo je na naslovnici The Times časopisa. Ipak, Hamlet će biti posljednja Day-Lewisova kazališna uloga. Ako je vjerovati 'usmenoj predaji' prilikom jedne od izvedbi glumac se srušio na pozornici i to u sceni kada se duh kralja prvi put ukazuje sinu. Daniel je, kažu, nekontrolirano jecao i odbio se povući pa se prosula priča kako je zapravo vidio lik vlastita pokojna oca - irskog pjesnika aristokratskog podrije- tla. Kazališna kuća ušutkala je tračeve kao razlog navevši iscrpljenost. Među- tim, u talk-showu Parkinson na ITV-u Daniel Day-Lewis potvrdio je kako je glasina bila istinita. Karijeru Day- Lewis nastaviti će na filmskom platnu. Mada je u 50 godina snimio tek 20-ak filmova njegova metikuloznost i pre- danost ulozi zbog kojih je znao uzimati dulje pauze od svijeta *show businessa* osigurat će mu status rekorder u osvaja- nju čak tri zlatna kipića u istoj kate- goriji - onoj za najbolju mušku ulogu.

General Ljepotan

Uvjerljivo najmladi Hamlet na Igrama

1994. postat će Goran Višnjić tad stu- dent druge godine Akademije dram- skih umjetnosti u Zagrebu. Ulogu s nepunu 21 godinu prihvaća na inzisti- ranje profesora Joška Juvančića koji će se pak uhvatiti redateljske palice. Na daskama će mu se pridružiti pokojna Ena Begović kao Gertruda, Mustafa Nadarević kao Klaudije dok nesretnu Ofeliju glumi Alma Prica. Nastup na dubrovačkom festivalu bit će prekre- tница u karijeri zgodnog Šibenčanina. Predstava će se igrati sljedećih sedam godina. U međuvremenu Višnjić krči svoj put prema Hollywood-u. Zaigrao je u 'Welcome to Sarajevo' Michaela Winterbottoma, a 1998. 'kraljica popa' Madonna odabire ga za glavnog prota- gonist u svom video spotu za pjesmu 'The Power of Goodbye'. Iste godine na malim ekranima pojaviti će u ulozi dr. Luke Kovača u popularnoj seriji 'Hitna pomoć'. 2000. polaskan je titu- lom jednog od pedeset najljepših ljudi na svijetu po izboru magazina 'People'. Dva puta naći će se nasuprot najbolje

13

Hamleta izvedeno je na festivalskoj pozornici

plaćenju australskoj filmskoj zvijezdi - Nicole Kidman i to u 'Practical magic' i 'The Peacemakeru'. Zamalo mu je pošlo za rukom svrstati se među tzv. A listere, spekuliralo se i kako je novi James Bond, međutim njegov tvrd izgovor presudio je suprotno. Krajem 2019. u kinima gledat ćemo kao Antu Gotovinu u biografskom filmu 'General' u kojem njegovu mladu 'verziju' utjelovljuje Dubrovčanin Nikola Baće.

KRONOLOGIJA FESTIVALSКИH HAMLETA

Tek jedan odigran na Lokrumu

1952.-1959.

Narodno kazalište, Dubrovnik i Festivalski dramski ansambl
 Hamlet: Veljko Maričić (1952-1956)
 Jurica Dijaković (1965)
 Jovan Miličević (1957-1960)

1960.-1962.

Festivalski dramski ansambl
 Redatelj: Marko Fotez
 Hamlet: Jovan Miličević (1960), Zoran Rista- nović (1961)

1967.-1969.

Festivalski dramski ansambl
 Redatelj: Denis Carrey
 Hamlet: Petar Kralj

1974.-1978.

Festivalski dramski ansambl
 Redatelj: Dino Radojević
 Hamlet: Rade Šerbedžija

1977.

Prospect Theatre Company, London
 Redatelj: Toby Robertson
 Hamlet: Derek Jacobi

1979.

Hrvatsko narodno kazalište, Zagreb
 Redatelj: Mladen Škiljan
 Hamlet: Zvonimir Zoričić

1982.-1983.

Festivalski dramski ansambl

Redatelj: Jiří Menzel

Hamlet: Lazar Ristovski

1983.

The New Shakespeare Company, London
 Redatelj: Christopher Fettes
 Hamlet: Hilton McRae

1989.

The National Theatre, London
 Redatelj: Richard Eyre
 Hamlet: Daniel Day-Lewis

1990.

Festivalski dramski ansambl
 Redatelj: László Babarczy
 Hamlet: Ivo Gregurević

1994.-2000.

Festivalski dramski ansambl
 Redatelj: Joško Juvančić
 Hamlet: Goran Višnjić

2003.

OTOK LOKRUM
 C.I.C.T. / Théâtre des Bouffes du Nord, Paris, France
 Redatelj: Peter Brook
 Hamlet: William Nadylam

2009. - 2010.

Festivalski dramski ansambl u koprodukciji s Hrvatskim narodnim kazalištem iz Zagreba
 Redatelj: Ivica Kunčević
 Hamlet: Luka Dragić